

Ngày 17/8/2025: Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam ra mắt quốc dân tại đình Tân Trào

09:37 17/08/2025

Sáng 17/8, Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam ra mắt quốc dân tại đình Tân Trào.



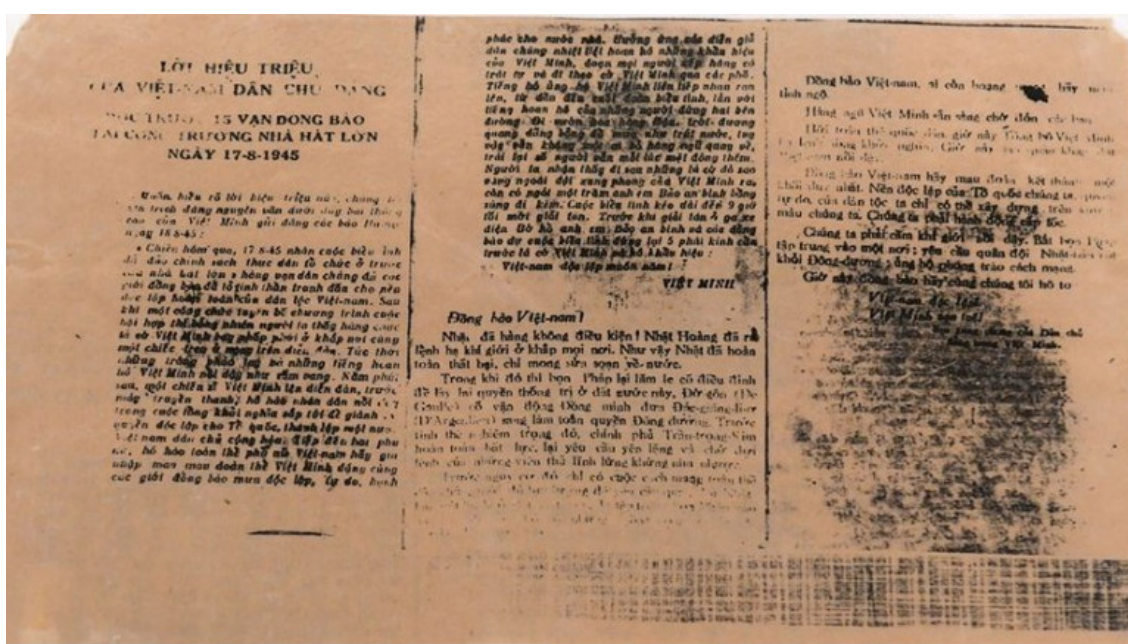
Mít-tinh Cách mạng Tháng Tám sôi sục ở Thủ đô Hà Nội. (Ảnh: Tư liệu TTXVN)

Hướng lên lá cờ đỏ sao vàng, Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam đọc lời tuyên thệ: Chúng tôi, những người được Quốc dân đại biểu bầu vào Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam để lãnh đạo cuộc cách mạng của nhân dân ta. Trước lá cờ thiêng liêng của Tổ quốc, chúng tôi nguyện kiên quyết lãnh đạo nhân dân tiến lên, ra sức chiến đấu chống quân thù, giành lại độc lập tự do cho Tổ quốc. Dù phải hy sinh đến giọt máu cuối cùng quyết không lùi bước. Xin thề.

Đại hội Quốc dân Tân Trào đã thể hiện sự đoàn kết nhất trí của toàn thể dân tộc ta trong giờ phút quyết định. Đại hội là biểu hiện cho lòng tin tưởng tuyệt đối của toàn dân vào Đảng, đồng thời tượng trưng cho quyết tâm sắt đá của toàn thể nhân dân ta quyết đứng lên giành tự do, độc lập.

Tại Hà Nội, trong không khí chuẩn bị khởi nghĩa sôi sục ở Hà Nội, cuộc mít-tinh do Tổng hội Công chức được tổ chức ở Quảng trường Nhà hát Lớn vào chiều 17/8. Từ nhiều nguồn chỉ đạo các tổ chức Cứu quốc ở nội, ngoại thành và một số huyện, phủ ở Gia Lâm, Hà Đông sát với Hà Nội đã bí mật huy động quần chúng đến tham dự, đưa tổng số người tham gia mít-tinh lên tới hàng vạn, tràn ngập trước và chung quanh Nhà hát Lớn. Các hội viên tự vệ chiến đấu, tuyên truyền xung phong được bố trí trong quần chúng đợi lệnh sẵn sàng hành động.

Cuộc mít-tinh vừa khai mạc, bất ngờ, cờ đỏ sao vàng xuất hiện trong đám đông, trên gác của Nhà hát Lớn, quần chúng hò reo, cổ vũ. Cảnh sát và lính bảo an ngơ ngác, đứng im tại chỗ. Các đội viên tuyên truyền xung phong Việt Minh lên diễn đàn thông báo tin Nhật đầu hàng Đồng minh vô điều kiện, kêu gọi nhân dân ủng hộ Việt Minh khởi nghĩa.



Lời hiệu triệu của Đảng Việt Nam Dân chủ về việc hưởng ứng lệnh Tổng khởi nghĩa giành chính quyền trong cả nước, ngày 17/8/1945. (Ảnh chụp tại Bảo tàng Lịch sử Quốc gia)

Sau cuộc mít-tinh, quần chúng đã tự động xếp thành hàng ngũ có các đội viên tự vệ chiến đấu dẫn đầu, diễu hành từ Nhà hát Lớn qua các phố trung tâm, hô vang các khẩu hiệu: “Ủng hộ Việt Minh”, “đả đảo bù nhìn”, “Việt Nam độc lập”. Cuộc mít-tinh do Tổng hội Công chức tổ chức trở thành cuộc mít-tinh tuần hành ủng hộ Việt Minh có một ý nghĩa rất to lớn đối với cuộc khởi nghĩa ở Hà Nội.

Đó là cuộc biểu dương sức mạnh của quần chúng cách mạng ở Hà Nội; thể hiện rõ quyết tâm hành động và tinh thần sẵn sàng bước vào cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân. Tuyệt đại đa số nhân dân, kể cả tầng lớp trung gian đều không còn ảo tưởng gì vào Nhật và bọn bù nhìn, tin tưởng vào Việt Minh và sẵn

sàng ủng hộ Việt Minh. Chính quyền bù nhìn không dám chống lại, lính cảnh sát, bảo an bất lực, bó tay nằm im.

Cuộc mít-tinh ủng hộ Việt Minh diễn ra chỉ cách tổng hành dinh Quân đoàn 38 của Nhật không đầy 200 mét, nhưng bọn Nhật không can thiệp. Điều này chứng tỏ khả năng vô hiệu hóa quân Nhật là hoàn toàn có cơ sở.



Ngày 17/8/1945, từ cuộc biểu tình do Tổng hội Viên chức ủng hộ Chính phủ Trần Trọng Kim biến thành cuộc biểu dương lực lượng của Việt Minh khởi động cuộc nổi dậy.

Cuộc mít-tinh sau đó biến thành cuộc biểu tình diễn ra thắng lợi, gợi mở một phương thức khởi nghĩa ở Hà Nội: đó là tổ chức mít-tinh hiệu triệu quần chúng đánh đổ chính quyền bù nhìn rồi biến thành cuộc tuần hành vũ trang, dùng áp lực của quần chúng có lực lượng vũ trang làm nòng cốt chiếm đóng các cơ quan trọng yếu trong thành phố, giành chính quyền.

Ngay buổi tối, Ủy ban Quân sự cách mạng họp mở rộng tại Dịch Vọng (Từ Liêm, Hà Nội) quyết định khởi nghĩa giành chính quyền vào ngày 19/8.

Tại Hải Dương, huyện Cẩm Giàng là địa phương mở đầu cho cuộc tổng khởi nghĩa giành chính quyền trên toàn tỉnh, sau đó lan sang các huyện Kim Thành, Kinh Môn.

Riêng tại thị xã Hải Dương, lợi dụng cuộc mít-tinh do chính quyền bù nhìn tổ chức để ủng hộ chính phủ Trần Trọng Kim, lực lượng của ta bố trí hai bên đường đã hòa vào dòng người trong đoàn biểu tình, số người đã bố trí trước trong đoàn biểu tình hạ cờ "quê ly" xuống và giương cờ đỏ sao vàng lên, hô vang khẩu hiệu "đả đảo chính phủ Trần Trọng Kim", "Ủng hộ cách mạng, ủng hộ Việt Minh". Bọn

tay sai của Nhật hoảng sợ không dám chống lại, rút lui trước khí thế cách mạng sôi sục.

Đoàn biểu tình diễu hành qua các phố và dừng lại để tổ chức mít-tinh tại vườn hoa Bảo Đại (nay là Quảng trường Độc Lập). Một đại biểu của Việt Minh lên diễn thuyết, nói rõ 10 chính sách cứu nước của Mặt trận Việt Minh, báo tin Nhật đầu hàng Đồng minh và kêu gọi nhân dân tham gia, ủng hộ Việt Minh giành độc lập cho dân tộc. Nhân dân nhiệt liệt ủng hộ. Làn sóng cách mạng như thác lũ lan tràn khắp thị xã.

Sau cuộc mít-tinh, đoàn quân khởi nghĩa được Việt Minh tổ chức lần lượt chia nhau đi chiếm các công sở của tỉnh, đến dinh Tổng đốc, trại lính Nhật và trại Bảo an binh.

Hoảng sợ trước bão táp của phong trào cách mạng, tên Tỉnh trưởng đã bỏ trốn từ trước; các viên chức còn lại trong chính quyền bù nhìn và Phó Tỉnh trưởng Trần Văn Tuyên tuyên bố đầu hàng, bàn giao hồ sơ, sổ sách cho cách mạng và xin được tham gia Ủy ban Cách mạng lâm thời. Cuộc khởi nghĩa giành chính quyền ở Hải Dương giành thắng lợi. Sau đó, các huyện còn lại đứng lên khởi nghĩa giành chính quyền về tay nhân dân.

Tại Huế, phái viên của Trung ương đến Huế để giúp Tỉnh ủy Thừa Thiên lãnh đạo khởi nghĩa ở Huế. Triển khai chủ trương của Hội nghị cán bộ toàn tỉnh (15/8/1945), nhân dân các huyện trong tỉnh Thừa Thiên lần lượt đánh đổ chính quyền bù nhìn, lập chính quyền cách mạng.

Theo báo Nhân Dân